

वर्णाशिला f. *Lawtlehre* RV. PAṬ. 14, 30.

वर्णश्रेष्ठ adj. *der Kaste nach am höchsten stehend, m. ein Brahmane* R. 1, 6, 17 (20 GORR.).

वर्णसंयोग m. *eine eheliche Verbindung innerhalb der eigenen Kaste,*

eine ebenbürtige Ehe MĀRK. P. 113, 35.

वर्णसंमर्ग m. *Vermischung der Kasten durch unebenbürtige Ehen* M. 8, 172.

वर्णसंस्कार m. *eine Versammlung, in der verschiedene oder alle Kasten vertreten sind,* BHAR. NĪTJAC. 19, 81. DAṢAR. 1, 32. ŚĪH. D. 364. PRATĪPAR. 21, b, 4.

वर्णसंस्कार m. 1) *Vermischung — Mischung von Farben* MBH. 12, 6935. Spr. 2522. an beiden Stellen zugleich in der Bed. 2). — 2) *Vermischung der Kasten durch unebenbürtige Ehen* M. 8, 353. 10, 12. BHAG. 1, 41. MBH. 12, 6935. Spr. 2522. BHĀG. P. 1, 18, 45. MĀRK. P. 116, 76.

वर्णसंस्कारिक (von वर्णसंस्कार) adj. *der durch eine unebenbürtige Ehe eine Vermischung der Kasten bewirkt* MBH. 12, 3215.

वर्णसंघार m. *das Alphabet* P. 3, 2, 49. VĀRTI. 3, Schol.

वर्णसंघात m. *dass. ebend.*

वर्णसमाप्ताय m. *dass. VS. PAṬ. 8, 1. KATHĀS. 7, 10. BHĀG. P. 7, 15, 53. Verz. d. B. H. No. 768. H. an. 3, 81.*

वर्णसि UNĀDIS. 4, 107. *Wasser* UĠĠVAL. — Vgl. पर्णसि.

वर्णस्थान n. *der bei der Aussprache eines Lautes besonders wirksame Theil des Mundes* RAGH. 10, 37. — Vgl. स्थान.

वर्णाङ्ग f. *Schreibstift, Schreibpinzel* CAṬDAR. im ÇKDR.

वर्णाट m. 1) *Maler* H. an. 3, 169. MED. f. 54. — 2) *Sänger* TRIK. 3, 3, 103. H. an. MED. — 3) = स्त्रीकृताजीव, स्त्रीकृतजीवन *ein durch die Frau seinen Lebensunterhalt gewinnender Mann* (st. dessen an actor, a mime Wilson) H. an. MED. — 4) *Liebhaber* (कामिन्) TRIK.

वर्णात्मन् m. *Wort (aus Lauten bestehend)* ĠAṬĀDH. im ÇKDR.

वर्णाधिप m. *ein einer Kaste als Regent vorstehender Planet* ĠOTIST. im ÇKDR.

वर्णान्यत्र n. *Wechsel der Gesichtsfarbe* ŚĪH. D. 167.

वर्णापेत adj. *der seiner Kaste verlustig gegangen ist* M. 10, 57.

वर्णार्क m. *Phaseolus Mungo Lin.* RĪĠĀN. im ÇKDR.

वर्णाशा f. N. pr. eines Flusses VP. 184, N. 62. — Vgl. पर्णाशा.

वर्णाश्रमवत् (von वर्णा + आश्रम) adj. *den Kasten und den vier Lebensstadien eines Brahmanen angehörend (eine Person)* BHĀG. P. 5, 19, 10. 11, 18, 47.

वर्णाश्रमिन् adj. *dass. BHĀG. P. 7, 4, 15.*

वर्णा (nicht n.) *Gold* UĠĠVAL. zu UNĀDIS. 4, 123.

वर्णाक m. *Schreiber* H. 484 fehlerhafte v. l. für वर्णाक. — एक^o *einartig* von एक + वर्णा MBH. 3, 11298; vgl. मात्र^c. — वर्णाका s. u. वर्णाका.

वर्णिन् (von वर्णा) 1) adj. *am Ende eines comp. P. 5, 2, 132. a) das Aussehen von — habend: कुमारो देववर्णिनी R. 2, 92, 2b. — b) zu der Kaste der — gehörig: ब्राह्मण^o P. 5, 2, 132, Sch. श्रेष्ठ^o ein Brahmane KĀM. NĪTIS. 2, 19. — 2) m. a) eine zu einer der vier Kasten gehörige Person JĀĠĀ. 2, 83. Spr. 303. KĀM. NĪTIS. 2, 33. — b) ein Brahmane im er-VI. Theil.*

sten Lebensstadium, ein Brahmakārin P. 5, 2, 134. AK. 2, 7, 42. H. 808. an. 2, 284. MED. n. 125. HALĀJ. 2, 239. RAGH. 5, 19. KUMĀRAS. 5, 52. 65. KATHĀS. 24, 91. ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. UP. S. 257. — c) pl. Bez. einer best. Secte Hall in der Einl. zu VĀSAVAD. S. 53. — d) *Maler* H. an. MED. e) *Schreiber* diess. — f) *vielleicht eine best. Pflanze: पलाशशर्वर्णिनाम् (= लेखकानाम् NILAK.) MBH. 12, 2652. in der Verbindung सर्व^o adj. (यू. 14, 2630 erklärt NILAK. वर्णिन् durch पलाशकाष्ठमय. — 3) f. Weib* H. 504. HALĀJ. 2, 326. *eine Frau aus hoher Kaste* VĀGBH. 7, 70. — Vgl. व-
रवर्णिन्, वरवर्णिनी.

वर्णिल adj. *von वर्णा gaṇa पिच्छादि zu P. 5, 2, 100.*

वर्णिभि (वर्णा - 1. भू) *sich zu einem articulirten Laute gestalten: (वायु); वर्णिविन् RV. PAṬ. 13, 4. Schol. zu VS. PAṬ. 1, 9.*

वर्णु UNĀDIS. 3, 38. m. 1) N. pr. eines Flusses und des daran angrenzenden Gebietes UĠĠVAL. P. 4, 2, 103. gaṇa सुवास्तादि zu 77. gaṇa कच्छादि zu 133. gaṇa सिन्धादि zu 3, 93. Vgl. वार्णव. — 2) *die Sonne* UNĀDIVY. im ŚĀMĀSHIPTAS. nach ÇKDR.

वर्णेश्वरी f. N. pr. einer Göttin Verz. d. Oxf. H. 103, b, 14.

वर्णोदक n. *farbiges Wasser* RAGH. 16, 70.

1. वर्ण्य (von वर्णा) 1) adj. *der Farbe zuträglich, Farbe verleihend* SUÇH. 1, 155, 10. 184, 16. 190, 12. 2, 332, 16. — 2) n. = वर्ण्य Saffran H. 644, Schol.

2. वर्ण्य (von वर्णा) adj. *zu beschreiben, zu schildern, was beschrieben —, geschildert wird* ŚĪH. D. 426. Verz. d. Oxf. H. 210, b, 4 v. u. 211, a, 8 und 2 v. u. वर्ण्यसम und अर्ण्यसम m. (sc. प्रतिषेध) Bez. zweier Arten sophistischer Einwendungen NĀJAS. 5, 1, 1. 4. SARVADARÇANAS. 114, 10.

वर्त् वर्तते NAIÇH. 2, 14 (गतिकर्मन्). DRĀTUP. 18, 19 (वर्तने). ववृत् P. 7, 4, 66, Schol. वावृत्ते, ववृत्रन्; वर्तिथाम् MBH. 5, 4534. वर्तिषीष्ट P. 7, 2, 59, Schol. वर्तिष्यते und वत्स्यति, अर्तिष्यत und अर्त्स्यत् P. 1, 3, 92. 7, 2, 59. VOP. 8, 121. Aus metrischen Rücksichten erscheint das act. auch in anderen Formen; in der ältesten Sprache zu belegen: (अनु) वर्त्ति, (आ) वर्त, (आ) अर्त्त, वर्त्ते, वावृत्सु, ववृत्सु, (समा) वर्त्ति, अर्त्तत् ÇĀT. BR. 14, 1, 4, 10. वर्त्तितुम्; वर्त्तिवा Schol. zu P. 1, 2, 18. 26. वर्त्ते (s. bes.). 1) *sich drehen, rollen; sich rollend u. s. w. hinbewegen: सुवृद्धो वर्त्तते यन्नभि ताम् RV. 4, 183, 2. (रथः) य इषा वर्त्तते सूक् 8, 5, 34. चक्रं वर्त्तमानम् 4, 28, 2. 5, 30, 8. 40, 6. AV. 5, 14, 5. 10, 8, 7. LĀTJ. 1, 2, 20. 5, 5, 13. KRĀND. UP. 4, 16, 3. Würfel RV. 10, 27, 19. वे अर्त्तवृत्कामकातयः 8, 81. 14. ÇĀT. BR. 1, 6, 3, 9. वृत्तवर्त्त (absol.) वर्त्तयति P. 3, 4, 39. BHĀTJ. 15. 37. पूर्ववर्त्ततां र्वि: MĀRK. P. 16, 73. तिर्यगूर्धमधश्चैव शक्तिस्ते शैल वर्त्तितुम् R. 5, 7, 8. अर्त्तयि यानि जितस्य वावृत्तुः AV. 5, 19, 13. verlaufen (von der Zeit): त्रेतायुगसमः कालो वर्त्तते BHĀG. P. 5, 17, 12. — 2) *vor sich gehen, einen Verlauf nehmen, von Statten gehen: उदिते ऽनुदिते चैव समयाध्युषिते तथा । सर्वथा वर्त्तते यज्ञः M. 2, 15. पितृमेधाश्च केषांचिद्वर्त्तत MBH. 11, 794. अग्निस्त्कारात्परा ववृत्तिरे क्रिया: RAGH. ed. Calc. 12, 56. R. 1, 11, 14. दमयत्याः पणः साधु वर्त्तताम् MBH. 3, 2299. ततो युद्धमवर्त्तत 5, 7164. BHĀTJ. 2, 37. यावदेतद्वर्त्तते VER. in LA. (III) 9, 12. 16. 8. 21, 11. न च तद्वर्त्तते तथा Spr. 3804. एकाङ्गेनापि विकल्पमेतसाधु न वर्त्तते KĀM. NĪTIS. 4, 2. उपस्थाने वर्त्तमाने मनोरमे MBH. 3, 1839. तस्मिंस्तथा वर्त्तमाने दारूपो जनसंतये 2550. mit einem instr. in einer bestimmten Weise erfolgen, — sich verhalten, — auftreten: (पदिः) एतैश्चर्द्दासि वर्त्तते सर्वाण्य-**